

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'deki mültecilerin hukuka aykırı alıkonulmaları ve sınırışı edilmeleri nedeniyle ortaya çıkan insan hakkı ihlallerinin araştırılması için Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğinin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Adem GEVERİ

Van Milletvekili

GEREKÇE

Uluslararası Af Örgütü 2015'in Aralık ayı içerisinde, Türkiye yetkililerinin mülteci ve sığınmacıları yakaladığı, alıkoyduğu ve savaş bölgelerine geri dönmeye zorladığına dair güçlü delillere yer veren bir rapor yayınladı. Rapor, Türkiye'de Irak ve Suriye gibi ülkelerdeki savaş ve zulümden kaçan mülteci ve sığınmacıların yaşamlarını olumsuz etkileyen ve daha az bilinen bir insan hakları krizinin baş gösterdiğine işaret ediyordu. Bu rapor Türkiye'nin AB ile olan kara ya da deniz sınırlarında yakalanan, uzun süreler alıkonulan, dış dünya ile irtibat kurmalarına izin verilmeyen ve bazı vakalarda da Türkiye hukuku ve uluslararası hukukun ihlalini teşkil edecek şekilde ülkelere zorla geri gönderilen yüzlerce mülteci ve sığınmacının içlerinde bulunduğu zorlu durumu belgeliyordu.

Alıkonulan mülteci ve sığınmacıların Uluslararası Af Örgütü'ne verdiği bilgilere göre, bu kişiler yol boyunca birden fazla yerde tutulduklarından ve Türkiye'nin güneyi ve doğusundaki alıkonma merkezleri, yakalandıkları batı kıyılarından bin kilometreden daha uzak olduğundan ötürü nihai olarak alıkonuldukları merkeze varmaları günler alıyor. 40 yaşındaki Suriyeli bir mülteci/sığınmacı Erzurum Geri Gönderme Merkezi'nde Eylül ayı sonları ile Kasım ayı sonları arasındaki bir dönemde elleri ve ayakları bağlanmış bir şekilde yedi gün boyunca bir odada tecrit edildiğini anlatıyor. Bu kişi Uluslararası Af Örgütü'ne "ellerini ve ayaklarını

zincirlediklerinde köle gibi, sanki insan değilmışsin gibi hissediyorsun” diyordu. Bu kişi, arkadaşının Erzurum Geri Gönderme Merkezi’nden getirdiği ve merkezin mali kaynağının yüzde 85’inin AB tarafından sağlandığını gösteren etikete işaret ediyor ve “bize bu işaret altında işkence yaptılar” diye ekliyordu.

Konuyla ilgili olarak açıklama yapan Uluslararası Af Örgütü Avrupa ve Orta Asya Direktörü John Dalhuisen, yaptığı açıklamada: *“Türkiye’de en hassas durumdaki bu insanların bazılarının keyfi alıkondüğünü belgeledik. Mültecileri ve sığınmacıları Suriye ve Irak gibi ülkelere geri dönmeye zorlamak sadece vicdansızca bir davranış değil, aynı zamanda uluslararası hukukun da doğrudan ihlalidir.”*

Rapordaki güçlü kanıtlar Türkiye yetkililerinin topraklarında bulunan ve aralarında çocukların da olduğu en hassas durumdaki kişilerden bazılarını alıkoyduğunu ve bu alıkoyma işlemi de hukuki bir alıkonma rejiminden ziyade adeta kaçırmaya benzer bir şekilde yaptığını iddia ediyor. Mültecileri Suriye ve Irak’a geri dönmeye zorlamak insafsız olduğu kadar Türkiye hukuku ve uluslararası hukuk çerçevesinde de hukuka aykırı bir işlemdir. Bu nedenle AB ve Türkiye’nin her türlü göç anlaşmasının sözü edilen hukuka aykırı uygulamalara son verecek ve Türkiye’deki mülteci, sığınmacı ve göçmenlerin haklarına tam anlamıyla saygı gösterecek şekilde uygulanmasını sağlamadaki ortak bir sorumluluğa sahip olduğu gerçeğidir.

Acil olarak, Türkiye’deki mülteci ve sığınmacılara yönelik hak ihlallerinin araştırılması ve önlenmesi için Meclis Araştırması açılmasını talep ederiz.